

GAZETA TRANSILVANIEI
Nr. 27. Braşov, Vineri 6 (18) Februarie 1898.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N ' U I L X I .

„Gazeta” iese în zilele de:
Abonamente pentru Anstro-Ungarie:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 8 fl., pe trei luni 5 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și strălătu:
Pe un an 48 franci, pe șase luni 28 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate odoșile postale din țară și din afară și la dd. societăți.
Abonamentul pentru Braşov:
administrațiunea, piața mare, târgul Inului Nr. 30 etajul I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 2 fl. 60 cr.
Cu dănuș în casă: Pe un an 12 fl., pe șase luni 8 fl., pe trei luni 5 fl. Un exemplar 5 cr. v. a. sau 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 27.

Braşov, Vineri 6 (18) Februarie

1898.

Regalitatea și guvernul.

Am înregistrat și noi scirea adusă de unele diare, că se da o importanță politică ore-care împrejurării, că până acum încă n'a fost sancționată de Majestatea Sa legea asupra numelor localităților. O foia guvernamentală esplica această întârziare, dîcînd că ea vine de acolo, că ministrul de resort a făcut raportul necesar pentru numita lege mult mai târziu, decât pentru legea provisorului și legea muncitorilor, cari au fost cam de odată votate de corpurile legiuitoare. „Pesti Naplo” ne scie spune acum, că legea asupra numelor localităților a fost și ea sancționată.

Am înregistrat scirea aceea fără însă a-i da credemint, sciind foarte bine, că și numai o provisorică amânare a sancționării ar fi trebuit să aibă urmări grave pentru guvernul unguresc, pentru cari nu se vedea nici un semn în constelația de față interioară.

Incidentul acesta ne atrage însă luarea aminte asupra unui interesant articol, ce l'a publicat de curînd revista săptămînală din Berlin „Deutsches Wochenblatt”, al căreia redactor este Dr. Arendt, care se bucură de mare autoritate în cercurile partidei conservative germane. Acest articol tractează despre pățaniile deputației damelor săsesci în afacerea memoratei legi maghiarisătoare și partea lui cea mai interesantă și mușcătoare este, în care i se fac imputări ministrului-președinte baron Banffy pentru cuvintele neprecugetate, ce le-a adresat delegației damelor săsesci, care intrevenise la dînsul pentru a mijloci să fiă primite în audiență de monarcul.

„Fișpanul de odinioră dela Bistrița de nefericită memoriă”, dîce amintitul articol, „a declarat damelor săsesci scurt și cu mîniă, ce cu

greu și-o putea stăpîni: guvernul nu poate și nu vrî să concedă audiența.”

Dîr nu acesta a surprins așa de mult pe scriitorul din revista germană, cât mai mult faptul, că — după informațiunile sigure, ce spune, că le are dela damele amintite — Banffy a dîs cu alte cuvinte, că guvernul le face toate, ér Majestatea Sa le subscrie numai. Êtă ce cetim între altele în amintitul articol:

„Banffy, „sdrobitorul” și „îmbîlînditorul Sașilor”, tremura de mîniă... Numai această iritațiune a d-lui ministru-președinte, care a trimis damele mai întâi dela Pontiu la Pilat ca să le încerce paciența, și dupa aceea totuși a fost silit de-a vedé înainte sa pe Sascele urgisite, numai această iritațiune supremă ne esplică, că dînsul a lăsat să fiă împins de patima, cu mare greu înfrînată, de-a pronunța un cuvînt, care a fost simplu suprimat de biuroul de presă oficios și semi-oficios, care cuvînt însă nu trebuie să fiă dat uitărei. Ministrul-președinte unguresc dîse adecă verbal: „Majestatea Sa nu face politică. Politica se face prin guvern.”

„O astfel de proclamare fățișă a Merovingismului modern a fost chiar în Ungaria „cea mai constituțională” până acuma încă ne mai audită. Femei ale poporului săsesc caută calea cătră regele lor, ca să-l rîge să fiă cruțat poporul lor german, și primul consilier al regelui, ministrul-președinte numit de el, declară franc, că „Majestatea Sa nu face politică”. Acesta, talmăcită din limba vulgară lipsită de forme a ministrului președinte în limba diplomatică, însemnă: Regele nu numără ca factor politic, el este „*pic-tus masculus*” în viața de stat. Bine notat, acesta nu o dîcem noi, nu o dîce femeile săsesci, cari sunt învinuite de ori-ce foia cu „trădare de patriă” și cari priviau pe rege tocmai ca pe un factor politic, acesta

o dîce ministrul-președinte al Ungariei.”

„Pe d-l de Banffy l'a luat gura pe dinainte; el a observat acesta în-gu-și, căci Escelența Sa a adaus îndată mulcomind, dîr puțin diplomatic: „ce am dîs mai înainte nu se ține cu totul de obiect. Am dîs'o numai așa.”

„Dacă baronul Banffy a dîs'o „numai așa”, ori nu, nu ne împôrtă, dîr a dîs'o și a tradat prin acesta cum își gîndesce raportul dintre regalitate, popor și ministeriu. Politica „o face guvernul”, regele n'are decât să numescă miniștri; între popor și regalitate însă nu e permis să existe o legătură, nu e permis să se încerce o apropiare.”

Articolul acesta de-o gravă importanță din „Deutsches Wochenblatt” află cu cale a-l reproduce o foia ungurescă apponyistă, vrînd să arate, cât de mult se manifestă acum în presa germană un curent contrar Ungariei și cum cele mai multe diare, cele mai influente și cetite în cercurile cele mai distinsse, sunt ađi anti-maghiare. Numita revistă a făcut tot-deuna politică moderată și pe timpul, când se afla împăratul Germaniei în Budapesta, a scris călduros asupra Ungariei. Êtă acum și această revistă în tabăra anti-maghiară!

De aceste simptome, dîce foia apponyistă, ar trebui să se țină sémă în Ungaria și n'ar trebui să se mulțămescă biuroul de presă din Budapesta de-a plasa articuli, cari pòrtă timbrul lui, în câte-va gazete din Berlin, ce nu sunt luate în sémă.

Aceste vorbe însă vor afla urechi surde. Nu sunt guvernânții de ađi în acea stare sufletescă, ca să pòtă înțelege astfel de admonițiuni binevoitoare, vină acestea chiar și din partea conaționalilor lor.

Ordin pentru maghiarisare. Lui

„Kronst. Ztg.” din loc i-se scie din Sibiu, că la viceșpanul de acolo a sosit un ordin dela ministrul de interne Perczel, prin care viceșpanul este provocat a lua măsuri stricte, ca funcționarii comitatului Sibiu să și maghiariseze numnele. Dîcă se va adeveri acesta, atunci trebuie să considerăm ca neîndoiș, că guvernânții noștri și-au pierdut mințile în sensul real al cuvîntului.

Budgetul instrucțiunii.

— Espunerea ministrului Wlassics. —

Sedînța dela 15 l. c. a. dietei.

Ministrul Dr. Wlassics: Avem datoria și chiamarea, să ridicăm aici pe pămîntul maghiar greutatea specifică a culturii maghiare, fiind-că cultura maghiară trebuie să fiă pe acest pămînt cultura conducătoare și de primul rang. Dîcă n'ar fi cultura maghiară cea dintăia aici, atunci ni-s'ar clătina baza existenței noastre naționale. Nu trebuie să cucerim teren prin mijloce de forță, ci prin soliditatea, puterea, seu decă vrîți prin farmecul culturii maghiare. Însă pentru acesta nu trebuie să aducă jertfe numai statul, ci și societatea, particularii și corporațiunile.

Este lipsă de *revisuirea legii pentru scolele populare*, nu atât din punct de vedere didactic, ci mai ales din punct de vedere administrativ. Trebuie însă să ocolim pe cât se pòte cestiunea confesională, dîr va trebui să luăm lupta și cu vederile strîmte ale confesiunilor. Mi-ar plăcé, decă necesitatea acestei reforme s'ar concretisa și în cercurile susțitorilor de scóle.

Accentuăm, că 1898 de învățători nu sciu unguresce, în 2217 scóle nu se învață cu succes limba maghiară, și între învățători sunt mulți de aceia, cari sciu limba maghiară, dîr nu voesc s'o propună. Încontra acestora nu se pòte proceda pe calea disciplinării, decât cu ajutorul susțitorilor de scóle.

Însă și până când se va face revisuirea legii învățămîntului poporal, ministrul se va îngriji de îmbunătățirea acestor stări. D-l Wlassics este aderentul acțiunii para-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Un poet frances flo-român.

JULES BRUN.

— Fine. —

Jules Brun notéză ceea-ce vede și ceea-ce simte, si ne dă impresiunile sale nu numai cu multă emoțiune, dîr încă cu mult spirit, cu mult umor.

Și decă cetind la *Colonne Trajane*, le *Pont de Trajan* seu *Tropaeum Trajani*, găsesem, că aceste sonete sunt într'adevăr lapidare în severa lor frumsețe; altele, ca le *Kief*, *Kyra Doudouca*, *Baba Anica*, *Type de Tchokoi*, *La Pomana*, *Cuisine d' Héridouques*, apoi toate crochiurile bucurescene, *La Colintina*, *Coin de Faubourg*, și admirabilele două sonete „*la Foire des Mosi*” — își par tablouri în miniatură esecutate de mână de măiestru. Și te gîndesc fără voie la pictorii din școala olandesă, ori din cea flamandă, cari zugrăveau pe pânzele lor nemuritoare scene și tipuri „*pris sur le vif*” și le zugrăveau cu atăta artă, cu atăta simplitate, cu o observațiune atât de atentă,

a tot ce li-se părea, că dă o notă caracteristică, încât după două sute de ani, rămân tot pline de viață și farmecă ochiul privitorului. Și nu este de mirat, ca tocmai un străin să prindă atât de bine caracterul original românesc, pe când noi ne lăsăm a fi influințați de ceea ce ne vine din Apus, și nu prea părem a da atențiune propriilor noastre comori.

Acest fapt s'ar puté însă esplica în modul următor: Cultura occidentală atât de rafinată, exercită o adevărată fascinațiune asupra noastră. Neputîndu-ne desvolta prin propriile noastre forțe, noi cerem sprijin Occidentului depărtat, și în dorința noastră de a ne ridica mai curînd la nivelul celorlalte popore, noi căutăm cu deosebire să ne asimilăm ceea ce ne vine dela străini.

Noi n'am eșit încă din perioada acesta de asimilațiune, și tocmai din cauza acesta mai că nu apare la noi nici o operă de valoare, care să aibă un caracter național românesc, și din aceeași cauză, noi nesocotim ceea ce ar puté da întregii noastre culturî un caracter național românesc.

Nu tot astfel se întemplă cu un oc-

cidental, care vine la noi, ca să cunoscă poporul nostru, viața și moravurile, limba și literatura lui.

Pe acest străin nu'l vor impresiona așa de mult păturile de sus ale societății, cărora o cultură mai mult seu mai puțin superficială li-a dat deja un aer cosmopolit; nu salónele, unde nobilele noastre dîmne vorbesc despre ultimul roman frances „en vogue”.

El va căuta pe Român la țeră, în cântecele și 'n legendele lui, el va deschide cronicile noastre, pentru ca să cunoscă pe cei cari scieau și gîndeau românesc în trecut; el va cânta stăna păstorului de pe culmea Carpaților, nu bogatele case din calea Victoriei.

Pe acest străin, pòte blazat asupra rafinării civilizațiunii occidentale, il va impresiona mai mult ceea ce este încă primitiv la noi — încă neatins de „binefacerile culturii”, și el va găsi aci un isvor de inspirațiune. Dînsul vede lucrurile noastre cu alți ochi și le vede mai bine decât noi, pentru că se uită cu mai mult interes, și tocmai pentru acesta dînsul face să re-

iese cu atăta vioiciune nota lor particulară, culórea lor locală.

În sonetele din seria *Au temps jadis*, Jules Brun schițeză cu mult spirit tipuri din societatea de acum 150 de ani, pe care o cunoșce bine. Êtă cum descrie în *Le Kief*, pe boierul român:

Le silence est profond; la blanche mousseline
Tamise la lumière en ses plis vaporeux.
Le Maître est un vieillard encore vigoureux:
Il a droit au caftan, doublé de zibeline,

Au goudjouman. Sa robe est couleur
[d'aubergine.
Il a titre de Ban, il a des fils nombreux;
Et c'est l'heure du Kief, et cet homme est
[heureux:
Il boit le café turc dans la tasse de Chine;

Sa large barbe exhale un parfum de santal;
Un chapelet, formé d'olives de cristal,
S'égrène sous ses doigts lavés à l'eau
[de rose;

Et la pipe au bout d'ambre, au tuyau de
[jasmin.
Appuyée au divan où Sa Grandeur repose,
Attend le bon plaisir du grand boyard
[roumain.

Ce portret minunat al înaltului dem-

lele în cestiunea înființării școlilor de stat. Este nevoit a constata, că rassa maghiară stă numai pe a treia treptă în ceea ce privește instrucțiunea copiilor obligați a cere școala. Din cauza aceasta ridică numărul școlilor în ținuturile curat maghiare. Se plănuiesc înființarea a 1000 de școle, în timp de 5 ani.

Este îmbucurător — continuă ministrul — că mai multe comune românești cer înființarea de școle de stat, aducând chiar și ele jertfe pentru aceasta, de pildă în comitatul Aradului.

Școlile sunt adese-ori acuzate, că promovă ireligiozitatea. Acesta e acuză nebasată, deoarece școala populară impune studiul religiei în mod obligator. Pot se declara apoi, că în școlile de stat religia se propune mai bine, decât în școlile confessionale.

Ministrul a permis, ca în școlile de stat din câte-va comune românești, elevilor români să li-se propună în clasă 2 și 3 scrierea și citirea limbii române. Permișiunea aceasta, dăse Vlăsics, a făcut bucuria Românilor (??), cari arată mare aplecare pentru școlile de stat (??).

Declară mai departe, că e aderentul instrucțiunii gratuite. Deja până acuma există 300 de școle, în care instrucția se face gratuit. Țintesc de asemenea la îmbunătățirea salariilor învățătoresci. Vom ajunge negreșit, ca salariul unui învățător să nu fie mai mic de 500 fl.

Spuse apoi, că are lipsă de aproape 4 milioane florini pentru înființarea de școle. fiind-că multe școle sunt rău situate.

Vorbi și despre inspectorii de școle. I-ar plăcă ministrului, ca aceștia să umble mai mult, să fie tot-deuna în drum la viziții școlare. Dacă se va introduce administrația de stat, inspectorii de școle vor căpăta un cerc de influență jurisdicțional.

Ce privește „Kisdedov“-urile ministrul află, că pe acest teren este grozav de mult de făcut, deoarece această instituție ar trebui să premie școlii populare, să fie baza acesteia. Tote comunele au fost provocate să-și înființeze „Kisdedovo“, înse cele mai multe au cerut amănare. „Kisdedov“-ițe sunt foarte multe, sunt 600—700, cari n-au pâne și posturi. A dispus d-er ministrul, ca ele să facă examen de învățătoare și să se aplice la școlile populare, până la alte vremuri mai bune.

Vorbind despre școlile medii, ministrul țintesc la școlile medii unitare, cari sunt ale viitorului pe acest teren. Noul plan de învățământ este gata; el e foarte bun, însă pe acest teren înțregă lumea se află în fierbere. Planul ministrului are în vedere înmulțirea obiectelor de învățământ cu caracter maghiar. Pentru școlile medii nemaghiare ministrul are o deosebită atențiune. A lăsat deci să se tipărească cărți didactice și în limbă străină, cari au menirea de a scote cărțile didactice nema-

ghiare din străinătate, cari au tendințe antinaționale maghiare.

Ministrul mai vorbi despre instrucția dela școlile superioare, despre muzee și artele frumoase și la urmă recomandă spre primire budgetul.

Autonomia catolică. Comisiunea de 27 a congresului autonomiei catolice și-a ținut alaltăieri în Peșta prima ședință sub presidenția contelui Iuliu Szapary. Toți membri comisiunii erau de față. Înainte de a se începe desbaterile în merit, Iuliu Săgh a propus, să se alegă o comisiune de 9, care să pregătească elaboratul referitor la autonomia, er despre rezultat să raporteze comisiunii de 27. Timon Akos a vorbit contra și a propus din potrivă, că înainte de a se hotărî asupra alegerii vre-unei comisiuni să se stabilească bazele, cari trebuie luate în considerare la înființarea autonomiei. De părerea aceasta au fost și Ugron G. și Györffy I., pe când conții Apponyi și Zichy, apoi episcopul Samassa au stăruit pentru alegerea comisiunii de 9, chemată a pregăti elaboratul pentru autonomie, pe baza unei serioase esaminări a elaboratului dela 1871 și a memorandumelor înaintate membrilor Congresului din partea guvernului și a episcopilor. După aceasta majoritatea comisiunii de 27 a ales comisia de 9 în care fac parte următorii: br. Carol Hornig, Ludovic Rajner, Vajda Ödön, Hovany Gyula (biserican); conții Albert Apponyi, Ferd. Zichy, Günther Antal, Eug. Pásztely și contele Iuliu Szapary. Președintele comisiei e contele Szapary, secretar Hovanyi.

Situația în Austria.

Stările politice de peste Leitha continuă a fi mereu incurcate. În cercurile politice din Viena se crede, ce-i drept, că parlamentul central va fi convocat în Martie, însă dela aceasta nu se speră nimic, ce ar pute da o soluțiune cinstită și durabilă a conflictelor mari dintre cele două elemente ale imperiului.

Privitor la ordonanțele de limbă guvernul n'a primit până acum nici sprijinul Cehilor, nici al Germanilor. Tote silințele ministrului-președinte Gautsch au rămas zadarnice până acum. Germanii, pe cum scim, nu vrău să se abată dela condiția, ca vechile ordonanțe de limbă să fie retrase, er limba germană să fie limbă de stat. Prin urmare ei nu pot sprijini guvernul în aplanarea conflictelor, cătă vreme acesta nu va implini postulatul de căpeteniă al lor.

D-er nici sprijinul Cehilor nu și l'a putut câștiga guvernul. Cehii au declarat cu totă hotărârea, că în cestiunea nouelor ordonanțe de limbă punctul lor de vedere este cunoscut, și la cas, decât Germanilor li s'ar face mai mari concesii, atunci ei (Cehii) nu numai că nu vor spri-

jini guvernul, ci vor desvolta din potrivă cea mai mare opozițiune contra lui.

Singur Polonii au intrat încât-va în vederile ministrului-președinte Gautsch, aplecați fiind a-i da sprijinul lor în afacerea nouelor ordonanțe. Pun însă și ei o condițiă, să fie ales președinte al parlamentului fostul ministru de finanțe Bilinsky.

În Praga și Brünn au fost zilele trecute mari discuții politice. Propunerea lui Herold de a-se enunța prin lege indisolubilitatea Boemiei, a provocat sânge rău la Nemți și a ridicat o piedecă mai mult în calea aplanării conflictului ceho-german. Ea a dat nou nutrimenț luptei dintre naționalități, deoarece țintesc la realizarea dreptului de stat boem și la încoronarea Majestății Sale, ca rege al Boemiei—de ceea ce Germanii nu vrău să scie odată cu capul.

În astfel de împrejurări e greu de prevăcut unde se vor desvolta lucrurile dincolo de Leitha.

Turburările socialiste din Ungaria.

Majestatea Sa monarhul, sosind la Budapeșta, a primit alaltăieri la o lungă audiență pe ministrul de interne Perczel, care a făcut monarhului un raport amănunțit asupra turburărilor socialiste din comitatul Sabolciu. Drept rezultat al acestei audiențe, ministrul Perczel a trimis imediat pe Dr. Sélley Sándor, consilier ministerial și șeful secțiunii polițienesci din ministeriul de interne, ca comisar guvernial în comitatul Sabolciu. El a și plecat alaltăieri s-era însoțit de camarar al ces. și reg. Szemere Lajos.

Ministrul Perczel a dat tot-odată o ordinațiune cătră autoritățile comitatense, prin care le face atente, că pentru a pute mai repede confisca diarele și tipăriturile agitatore, se va anunța în viitor regulat în organul oficial „Rendőri Közlöny“, cari diare și tipărituri sunt a-se confisca, er primăriile comunale și toate organele administrative, pe baza anunțului publicat în acel organ, se vor grăbi fără întârziere a-le confisca și a-le da procurorului.

Poliția din Budapeșta încă a primit ordin să procedeze cu cea mai mare rigore în contra socialistilor. Pe cuvânt, că socialistii adună banii trebuincioși pentru scopurile lor prin colecte, cari însă nu este permis a se face fără permisiunea autorităților, poliția din Budapeșta a făcut luni noptea o perchișițiă domiciliară pe la toți conducătorii socialisti, începând cu redacțiunea diarului socialist „Népszava“. Pretutindenea a confiscat banii, libelele de depunere și diferite cărți și scrieri.

În ce privește mișcările socialiste, avem de însemnat următoarele sciri mai noue:

În comitatul Peștei, mișcările se restring mai ales la muncitorii agrari și nu sunt așa de periculoase, ca în alte comitate.

Mai periculoase sunt mișcările în comitatul Sabolciu. În cătunul Kiralytelke de lângă Nyiregyhaza au fost prinși și arestați patru socialisti. Poporul în cete mari plecă spre oraș, ca să-i libereze. La bariera orașului însă fu întâmpinat de-o trupă de gendarmi și poliști, cari pe răsvrătorii îi împedecă de-a trece peste barierele orașului. Acesta s'a întâmplat alaltăieri. De atunci poporul a rămas nemișcat de cealaltă parte a barierei, așa că de-o parte stau țeranii, de alta gendarmii și poliști. Nici unii, nici alții nu cutéză a se încăera la luptă, d-er nici nu vrău să se împrașcie.

Fișpanul a făcut un raport general în adunarea comitatensă asupra mișcărilor socialiste din Sabolciu. După acel raport, în cercul pretorial Bogdány poporul continuă de-a se organiza, siguranța personală și de avere e foarte amenințată. În cercul Kisvarda, proprietarii și autoritățile sunt amenințați cu omor. E temere de izbucnirea unei revoluțiuni. În cercul Tisza, spiritele sunt peste măsură agitate, așa că după toate semnele va trebui să se recurgă la ajutorul armelor. Fiolgăbirul a cerut să se trimită în grabă miliția, care să asalteze comunele Eperjeske, Bezded și K. Apathi. Numai prezența gendarmilor în număr mare a putut până acum împedeca izbucnirea revoluțiunii. Inspectorul gendarmieriei, generalul Jablanczy, însoțit de locutenent-colonelul Reinle și alte căpetenii gendarmeresci au plecat la Nyiregyhaza, unde s'au sfătuit cu fișpanul și cu autoritățile comitatense asupra localităților, unde sunt a se trimite mai mulți gendarmi. S'a hotărît înființarea mai multor posturi noue de gendarmi și întărirea celor existente. E atât de mare numărul localităților răsvrătite, încât fără ajutorul miliției gendarmi n'ar pute face nimic.

În comitatul Zemplinului s'a dat oficiilor telegrafice din mai multe cercuri ordinul, ca nu numai ziua, ci și noptea înțregă să țină biurourile deschise. Cercul Bodrogköz e asaltat de 52 gendarmi și două batalioane întregi de infanteriă. Sunt încă multime de comune asaltate de miliția și gendarmi.

În comitatul Borsod comitetul administrativ a hotărît să c-eră printr'o adresă cătră guvern, ca să se ia grabnice măsuri pentru a curma abuzurile presei socialiste, care agită poporul și amenință cu nimicire viața de stat, interesul național și toate drepturile publice și private. În acest comitat încă e mare f-erberea mai ales în vre-o dece comune, unde numai baionetele gendarmilor mai pot împedeca izbucnirea revoluțiunii.

În comitatul Heves încă au început socialistii a se organiza. Aici însă pericolul încă nu e iminent.

mitar de acum 150 de ani și cu câtă artă a sciut poetul să facă să reiese fisionomia boierului român. Il descrie tocmai la ora k-efului; luat aci în sensul ce-l are cuvântul italian *farniente* — când boierul întins pe divan, s-erbe cafeaua turcescă dintr'o ceșcă prețioasă. Este pentru d-ensul momentul cel mai fericit al zilei; și cât de dese-ori se repetă ora k-efului în viața lipsită de griji a demnitarului de odinioară!

Și față cu boierul român, etă pe ciocoicul venit din Grecia fără nici un ban și nici un prejudiciu. El a trăit trei-deci de ani cu apă limpede și cu masline, murdar îmbrăcat, într'o locuință s-eracă. — Furând oul de sub coțofană, el a și jumulit'o; — rămas neinsurat — logofet, intendent și în curând proprietar al avuțiilor boierului, pe care l'a mâncat fript... A murit — de acum înainte un spital, o școlă, îi ilustrează numele... la picioarele Acropolei. O statuie de marmoră e recompensa darului său. — Românului nu i-a lăsat decât f-omea și pelagra, și el, care se asemănă cu mistrețul din Calydon, fu plâns de Greci, ca și cum ar fi fost un Meleagru. Cât adevăr și câtă

ironie! — Acest sonet conține totă istoria ciocoifului.

Kiva Doudouca, eleganta de odinioară este minunat schițată într'unul din cele mai frumoase sonete ale poetului.

Și decât printre *Sonetele Române* găsim sonete eroice, cari fac să vibreze în noi corda patriotică, sonete descriptive, idilice foarte viu nuanțate, altele ca *Le mauvais faucheur*, *A la Dimbovitza* ne arată pe cuge-tătorul, în poet.

Poetul se află la Mănăstirea Neamțu în Moldova; în curtea din jurul bisericii un bătrân călugăr cosesce iarba, — d-er brațul lui e slab și el trebuie să lovască de multe ori rădăcina de iarba, ca să-o taie. „Bătrânule, dice poetul, tu imi amintesci M-erțea, care ca și tine cosesce în câmpul Vieței. Ritmul ei este nesigur, mai bine ar fi brutal. De ce să ne bucurăm, când fierul deviază, decât suntem răniți înainte de lovitura fatală?“

Er Dimboviței atât de limpede la munte, poetul îi dice: „De ce te grăbesci de-a ajunge la oraș, acolo apa ta cristalină se va inoroia, și valurile tale vor duce

cu ele leprele cetății. Așa e viața: limpede de la început, apoi se precipită, se turbură și devine din ce în ce mai murdară „urmându-și cursul“.

D-er nota pesimistă nu este frecventă în versurile poetului, și rare-ori ceea ce vede în jurul său, îi suggerază cugetări triste.

Să cităm încă din sonetele seriei „*Au temps judis, Les Cloches du vieux Bucarest*“ — o minunată simfonie de clopote; apoi dintre sonetele idilice *Le dor*, în care poetul definesce așa de frumos acest cuvânt român, atât de dulce și de trist, *Le Pasteur d'Abelles*, plin de grație; *La Bergerie* cu terțetul său final, admirabil, și decât nu ne-am oprim, am avé încă multe de citat.

Francesii vor admira de sigur în versurile lui Jules Brun, caracterul exotic al poeziei sale, și măiestria cu care mănuesce sonetul; er noi Români suntem mândri de a fi inspirat poetului frances o operă a cărei valoare literară este așa de însemnată, și care e menită să dea străinilor o idee așa de favorabilă despre țera noastră.

Să amintim, că Jules Brun este co-

respondentul diarelor franceze les *Débats* și le *Figaro*, că a ținut anul trecut la Bodiniere din Paris o frumoasă conferință în versuri asupra cântecelor noastre populare, — *L'Épopée roumaine*, — că a vorbit în mai multe rânduri de țera noastră înaintea societăților geografice din Paris, Tulusa și Lyon.

Printre celelalte scrieri ale poetului filo-român, cităm încă: *Histoire de Bucarest*, din care a apărut numai prima parte până acum, — un volum de basme sunt traduse din românește — *Sept contes roumains* — și altul *La Veillée*, care trebuie să apară în curând la Firmin Didot Paris.

Pentru înțregă sa activitate literară atât de filo-română să dăm poetului, care cântă țera și aspirațiunile n-omului nostru, admirațiunea și recunoștința noastră.

Cum dicea Jules Brun la Craiova, în ziua de 24 Ianuarie, când se serbătorea aci a 39-a aniversare a Unirii Principatelor, el a făcut pentru Români „prestațiunea sa de țeran; el va fi adus în sudorea frunții atâtea pietre, cât vor fi putut să țină brațele sale, pe calea viitorului nostru“.

Lucio.

Sultanul și trimisul României.

O neplăcută surprindere a făcut în Bucuresci senzaționala telegramă din Constantinopol, ce a publicat-o „N. Fr. Presse”, despre care doar este știut, că a stat totdeauna în ore care contact cu cercurile guvernamentale din capitala turcescă. Telegrama amintită este următoarea:

„Tractatul de comerț româno-turc, care a fost deja de mult votat de Parlamentul românesc, așteptă deja de șese săptămâni sancționarea Sultanului. Comerțul românesc este foarte păgubit, de orice-acecum apasă o suprataxă asupra făinei românesce, pe când tractatul conține în această privință o clausă favorabilă. În ultimele săptămâni n'a putut fi transportat nici măcar un sac de făină dela Constanța la Constantinopol.

„Intârzierea Sultanului de a sancționa tractatul, se esplică prin antipatia lui contra trimisului român Djuvara. Se reproșează acestuia, că a turburat bunele relații româno-turcesce, mai ales permițând corăbiiilor grecești să arboreze pavilionul român în timpul războiului.

„Sultanul ar fi declarat, că nu va sancționa tractatul până când Djuvara nu va fi rechemat. Se crede că Djuvara va fi permutat în curând la Bruxelles, ȋn Constantinopol va fi numit actualul trimis românând din Belgrad, Papiniu.”

Foile opoziționale se folosesc de acest incident pentru a trage la răspundere pe guvernul-Sturdza din cauza acestei situațiuni dificile create comerțului român și pentru nesuccesul diplomatic ce-l învâlvă.

SCIRILE DILEI.

— (5) 17 Februarie

Anunțarea adunărilor populare. Fôia oficială ungurescă publică o ordinațiune a ministrului de interne referitor la anunțarea adunărilor populare. Ordinațiunea dispune, că adunările populare trebuie să fiă anunțate cel puțin cu 24 ore înainte la respectiva autoritate competentă de forul prim. Numai pe baza concesiunei date de această se poate ține adunarea. Cei ce calcă această dispozițiune se pedepsesc cu arest până la 15 zile și cu amendă până la 100 fl.

Diploma de doctor pentru regina României. Consiliul universitar din Budapesta — ȋnce „Egyetértés” — va alătura o scrisoare de felicitare la albumul în care va așeza diploma de doctor de onoare pentru regina Elisabeta a României. Scrisoarea va fi concipiată în limbile: maghiară, latină, franceză și română. Diploma va fi trimisă Sâmbătă ministrului de externe austro-ungar, care, prin ambasada austriacă din Bucuresci, va fi predată augustei regine-poete.

Maghiarisarea Făgărașului. Sub acest titlu publică guvernamentalul „Pesti Naplo” o scire, ce 'i se comunică din Făgăraș și în care se spune, că Ungurii din acest orașel, deși puțin la număr, fac „cuceriri” ne mai pomenite printre Sași și Români. În urma unei hotărâri a reprezentanților comunei, mai multor strade și locuri publice ale orașului, cari până acum purtau nume „străine”, li-s'au dat nume unguresci, ca „Apaffy-tér”, „Apaffy-utca”, „Rakoczy-utca”, „Vár-tér”, „Sékely-utca”, „Arpád-tér” etc. Cum a fost cu puțință, ca reprezentanții comunei Făgăraș să se învoiescă la o asemenea batjocurire a acestui orașel istoric, nu se știe; dăr decât în adevăr așa este, atunci reclamul, ce și-l fac Ungurii dela Făgăraș, lăudându-se mereu prin foile guvernamentale, nu este neînțeles. În adevăr, nu e lucru puțin dela ei, ca în mijlocul unui comitat, ca al Făgărașului, să-și bată cu atâta succes joc de Români, ca și de Sași!

Un oficer palmuit în bal. Din Arad se știe, că la balul reuniunii „Crucea roșie”, ce s'a ținut în Aradul nou, oficerul de honoară Antal Imre a fost palmuit din partea fisolăbirului Petko Zoltan. Honvedul palmuit a încercat să-și caute satisfacțiã prin

duel, dăr și cu asta a pățit'o rău de tot, căci a fost grav rănit la cap și la braț.

Adunarea Reuniunii „Crucea Roșie”. Suntem rugați a publica următorul avis: Adunarea generală a reuniunii „Crucea Roșie” se ține mâine, Vineri, în 18 l. c. la 3 ore d. p. în sala de ședințe a comitatului. Dacă din eróre nu s'ar fi înmănat vre-unui membru invitarea, acel membru este invitat prin această cu totă stima la adunare.

Diferită. Din Arad se telegrafază, că în comuna Capolnaș de lângă Soborșin bântue de câte-va zile epidemia difterică. Au murit până acum aproape 200 de copii.

Liferare. Direcțiunea generală a monopolului din România publică concurs pe cale de oferte pentru liferarea diferitelor materii chimice, ca acid nitric, cătran (păcură), clei, clor, potasă (Raliu), colofoniu, fosfor, zinober, paraffin, scrobélă, lac gumat, stearină, ulei mineral etc. pentru anii 1898—1899. Ofertele sunt a se înainta până în 12 Martie n. c. Amănunte se pot căpăta în cancelaria camerei de comerț și industriei din Brașov.

Procesul contra lui Zola.

In audiența dela 12 Februarie n. au fost confronțați martorii Lauth, Henry, Gonse și Leblois cu colonelul Picquart.

Lauth spuse, că carta de postă pneumatică (ce a descoperit'o Picquart) a fost ruptă în vre-o 60 bucăți, borderoul asemenea a fost rupt. Amândouă au fost reconstituite și lipite la loc, apoi fotografate.

Colonelul Henry spuse, că plicul, care conținea dosarul de acte secrete s'a aflat pe masa lui Picquart. Plicul era deschis și se vedea eșit din plic acel colț al actului, pe cari erau scrise cuvintele: „Cete Canaille de D...”

Generalul Gonse declară, că atunci, când 'i-s'a reintors dosarul cu actele, aceste erau cam în disordine.

Picquart negă, că actele s'au aflat vreodată pe masa sa de scris. Henry susține ce a ȋis. Picquart protesteză, ȋr Henry susține, că Picquart a mințit. (Mare mișcare în auditoriu).

Labori ȋice, că unul dintre cei doi martori, cari se contradic, trebuie să fi spus neadevărul. Propune deci ca procurorul să facă cercetare pentru mărturie falsă.

Picquart declară apoi, că martorii Henry, Lauth și Gribelin au uneltit în contra lui, și că el este jertfa bunei sale convingeri și a atitudinii sale corecte, într'o cauză pe care o crede dreptă.

Gonse: Acest oficer (Picquart) până în momentul afacerii Esterhazy, în care e cuprins de o idee fixă, a fost dintre cei mai bavi și a făcut cele mai bune servicii. El e capabil să le facă și în viitor, decât va vré.

În fine mărturisesc avocatul Demange, apărătorul lui Dreyfus în procesul acestuia. Demange a fasonat în favorul lui Dreyfus, ridicând bănueli asupra lui Esterhazy și făcând aluziuni la revisuirea procesului lui Dreyfus. Apoi au urmat senatorul Ranc, care a ȋis, că buna credință a lui Zola nu se poate trage nici decum la îndoială și deputatul Jaures, conducătorul socialiștilor, care invinuesce pe guvern de slăbiciune și mai ales pentru greșala ce s'a făcut, când procesul Dreyfus s'a pertractat cu ușile închise.

Apărătorul Labori cere ca originalul borderoului să fiă prezentat tribunalului. Tribunalul respinse această cerere a apărătorului. În fine este ascultat expertul Bertillon, care declară, că borderoul e scris de Dreyfus și ȋice, că va dovedi această, decât i-se vor preda actele doveditoare confiscate în locuința lui Dreyfus la 1894. ȋice apoi, că va cere autorizare dela ministrul de războiu, ca să arate bucățile ce au servit la expertiza lui. Cu această audiența se încheie.

Ca și în zilele precedente, mulțimea de pe stradă pândește plecarea lui Zola dela tribunal, ca să manifesteze în contra lui.

Poliția și garda era așezată de-alungul drumului ca să-l păzească. Când se vădă trăsura lui Zola, se auȋiră strigătele din mii de guri: „Jos cu Zola! Jos cu trădătorul! Aruncați-l în apă!” Sute de inși alergau după trăsura. De-odată se auȋi strigarea lângă Pont-Neuf: „Au pus mâna pe el!” Veniseră alte câte-va sute în fața trăsurii. Nenorocirea părea neînălăturabilă. În acest moment sosi garda călăreță și cu săbiile în mână făcură drum lui Zola. Tot atunci se întâmplă ca mulțimea să încunjure o trăsura, care trecea peste Pont-Neuf (Podul nou), crezând, că este a-lui Zola. Voiau să o arunce în apă. Deja desprinseseră caii. În trăsura se aflau trei dame, între cari și soția prefectului poliției. La strigările lor poliția sosi și le scăpă.

Duminecă a fost pausă la tribunal, în schimb însă a fost cu atât mai mare mișcarea în oraș. Comitetele plebiscitare ale departamentului Senei au ținut o mare întrunire strigând la despărțire: „Trăescă Franca! Trăescă armata! Trăescă Impăratul!” S'au făcut câte-va arestări. La Mont-Parnasse, Sebastian Faure a ținut o conferență, vorbind în contra armatei. S'au ținut mai multe vorbiri anarhiste, strigându-se: Jos cu armata! Manifestațiuni s'au mai făcut și în Quartier Latin, în Rue Montmartre, Rue St. Antoine etc.

Luni, în 14 Februarie n. audiența se începe prin cetirea unei scrisori a ȋiaristului Papilland, redactorul fôiei antisemite, „Libre Parole”, în care acesta respinde că ar fi ȋis cătră Jaures, că consideră pe Esterhazy, ca ȋautor al borderoului.

Jaures, deputatul socialist, își susține mărturisirea. Vine érași expertul Bertillon și spune, că n'a adus hărțile necesare pentru documentarea, ce se aștepta dela el, și că n'a cerut autorizațiã. Labori îi adresază mai multe întrebări cu privire la șema lui, un desen, care a servit grafologului Bertillon ca mijloc de a dovedi culpabilitatea lui Dreyfus. Bertillon însă declară, că nu e permis să vorbescă despre afacerea Dreyfus și deci cu totă bunăvoința nu poate să demonstreze cele ce i-se cer.

La toate întrebările ȋice, că nu poate răspunde, și că nu mai posedă documentele. Apărătorii se silesc în zadar a-l face să vorbescă. În fine Labori ȋice cătră jurați, arătând spre Bertillon: „Aici aveți afacerea dela 1894! El a fost cel mai însemnat expert și pe baza expertisei lui a fost condamnat Dreyfus”.

Deputatul Hubbard spune, că vărul său Bertillon i-a esplicat șema lui, dăr n'a înțeles mult de aici. La întrebarea, decât a vădut scrisoarea lui Esterhazy, care sémână așa de frapant cu cea de pe borderou, Bertillon a respuns: „Nu voi să văd scrisoarea lui Esterhazy. Acesta este o păpușe (Strohmann) a Evreilor”.

Ives Guyot, fost ministru, ȋice că procesul Esterhazy ȋa fost o parodiã asupra justiției, și că întreaga elită a societății consimte cu Zola.

Urmězã ascultarea expertului grafolog Teyssonieres. El a esaminat, ȋice, borderoul și a ajuns la concluziunea, că scrisoarea este identică cu cea a lui Dreyfus. Mai ales cuvântul „oficer” sémână cu scrisoarea lui Dreyfus, afară de acesta mai sunt 30 de cuvinte absolut identice. Asigură, că falsificatul borderoului e falsificat și în mod artificial arangiat, ca să sémene cu scrisoarea lui Esterhazy. Sunt graveur și prea bun cunoscător, decât să mă înșel. Spune, că grafologul Crepieux-Jamin, care a fost consultat de familia Dreyfus, l'a întrebat: „Ce ȋi-a adus raportul în afacerea Dreyfus?” — I-am răspuns: „Două sute de franci!” — „Bine”, răspunde Crepieux-Jamin: „Acesta ar pute să-ȋi aducă 100,000 sau 200,000 franci”. Eu i-am răspuns réstit, că nu-mi trebuie. În ziua următoare Crepieux la despărțire m'a sărutat și m'a asigurat de amiciția lui. Soția mea a ȋis, că această e sărutarea lui Iuda și a și fost adevărat (Aplause).

Martorii următorii au fost expertii Charavay și Pelletier, apoi Gobert, Con-

nard și Delhomme, cei doi din urmă esperți în procesul Esterhazy. Aceștia au refuzat de a depune în afacerea Dreyfus și Esterhazy. Audiența se încheie.

In audiența de Marți 15 Februarie au fost ascultați câți-va contra-espereți, dintre cari toți au afirmat, că scrisoarea din borderou este a lui Esterhazy și nu a lui Dreyfus. La depărtarea lui Zola dela tribunal nu s'a întâmplat nici un incident, mulțamiță măsurilor energice luate de poliția.

NECROLOG. Vasiliu Moga de Chiher protopretore în pensiune, după o viață laborioasă dedicată binelui comun, și-a terminat cursul ȋilelor în 12 Februarie a. c. în anul 68 al etății și 38 al fericitei sale căsătorii.

Rămășițele pământesci ale neuitatului defunct se vor depune spre odihna de veci în cimiteriul gr. cat. din Zaul de Câmpia în 14 l. c. Cu profundă durere aducem această la cunoscința tuturor amicilor și cunoscuților în numele lor și al consăngenilor.

Zaul de Câmpia, 12 Febr. 1898.

Maria Moga n. Vlassa, ca soțică; Teodor Moga, George Moga, ca fii; Alexandrina Șandor de Vist, ca noră.

ULTIME SCIRI.

Constantinopol, 16 Febr. Guvernul rusesc a propus puterilor, ca cestiunea alegerei guvernatorului Cretei, să o încredă cu totul ambasadorilor din Constantinopol, cari sunt cei mai competenți a-o deslega.

Regele Greciei a trimis print'un curier deosebit o scrisoare autografa Țarului, în care 'i mulțămesc pentru inițiativa puternică, la care s'a alăturat și Anglia și Franca, de a-se garanta împrumutul în scop de a plăti despăgubirea de războiu.

În fine rógă pe Țar să sprijinească și mai departe candidatura printului George.

Scirile despre mobilizarea parțială a armatei din cauza turburărilor ce s'au ivit érași în Macedonia, nu se adevăresc, de unde se poate conhide, că pericolul nu este încă așa mare.

Berlin, 16 Febr. „Neuste Nachrichten” publică scirea senzațională din Boemia, că acolo s'ar fi format un sindicat ceho-polon în contra industriei germane, care sindicat dispune deja de peste 28 milioane. El este îndreptat în primul rând în contra industriei de esport din Berlin și din Saxonia.

Literatură.

Procent, Promil, Interese și Teoria conturilor curente de I. C. Panțu, profesor la școla comercială superioară din Brașov. O broșură de 48 pagini, în care se arată calcularea intereselor pe ani, pe luni și pe ȋile într'un mod practic; sunt mai multe exemple esplicite amănunțit, așa ca să fie înțelese de ori și cine; de-asemenea modul de calculare al intereselor la bănci și teoria conturilor curente. — Se poate procura dela Tipografia „A. Mureșanu” și dela librăria N. I. Ciurcu, Brașov, cu prețul de 40 cr. (1 leu) plus 3 cr. porto.

Trandafrii și vioarele se numesc o frumôsă și elegantă carte de poesii populare, culese și ordinate de Ion Pop Reteșanu. E o carte de vre-o 200 pag., în care găsim o mulțime de cântece bătrânesce, voinicesce, ostășesce, de bucurie, de dragoste, jale, dor, urit, mâniã, necaz, cântece glumețe, dela nunț și altele. *Edițiunea II.* Prețul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 16 Februarie 1898.

Renta ung. de aur 4%	121.55
Renta de corone ung. 4%	99.45
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	120.40
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.80
Oblig. cail. fer. ung. de est. I. emis.	122.10
Bonuri rurale ungare 4%	97.40
Bonuri rurale croate-slavone	97.50
Imprum. ung. cu premii	157.50
Losuri pentru reg. Tisei si Segedin.	145.50
Renta de argint austr.	102.50
Renta de hartie austr.	102.40
Renta de aur austr.	122.65
Losuri din 1860	143.80
Actii de-ale Banței austro-ungar.	930 —
Actii de-ale Banței ung. de credit.	382. —
Actii de-ale Banței austr. de credit.	364 10
Napoleonori	9 53
Mărci imperiale germane	58 77 1/2
London vista	120 10
Paris vista	47.57 1/2
Rente de corone austr. 4%	102.80
Note italiene.	45 35

UN SILVICULTOR român cu experiență și cu prăcsă în serviciul statului său pe vr'un domeniu particular, **pote găsi ocupațiune imediată** pe domeniile Domnului G. Gr. Cantacuzino fost președinte al senatului României.

Doritorii de a ocupa acest post să trimită pe adresa D-lui G. Gr. Cantacuzino, Bucuresci, calea Victoriei Nr. 167 următoarele acte:

- a) Diploma de absolvare a unei școle speciale de agricultură.
- b) Certificat că a servit la stat, său pe vr'un domeniu particular.
- c) atestat de bună purtare.
- d) sciință de carte românească.

1—15.150.

Numere singuratică din „Gazeta Transilvaniei” à 5 cr. se pot cumpăra în librăria Nicolae Ciurcu și în tutungeria M. Gross.

Cursul pieței Brașov

Din 17 Februarie 1898.

Bannota rom. Cump.	9.48	Vënd.	9 50
Argint român. Cump.	9.42 1/2	Vënd.	9 44
Napoleonori. C mp.	9.52	Vënd.	9 54

Galbeu	Cump.	5.60	Vënd.	5.65
Ruble Rusești	Cump.	127.—	Vënd.	127. 1/2
Mărci gemane	Cump.	58.60	Vënd.	58 75
Lire turcești	Cump.	10.70	Vënd.	10 78
Seris. fonc. Albina 5%	101.—	Vënd.	102 —	

Sz. 39—1898. bvgh.

Arverési hirdetmény.

Alólirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-sa értelmében közhirrre teszi, hogy a fogarasi kir. járásbíróság 1897-ik évi 5432. sz. végzése következtében Hersényi Bálint ügyvéd által képviselt Klima Mátyás javára Gregorius Frigyes ellen 110 frt. 93 kr. s jár. erejéig 1897. évi Junius hó 12-kén foganatosított biztosítási végrehajtás utján lefoglalt és 315 frtra becsült 1 Dynamo-gép, 1 tizedes mérleg és 1 tűzifeskendőből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a sárkányi kir. járásbíróság 177—1898. számú végzése folytán 110 frt. 93 kr. tőke-követelés ennek kamatai és eddigi bíróilag már megállapított költségek erejéig Sárkány község házában leendő eszközlésére 1898 évi Február hó 22-dik napjának délelőtt 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107 és 108 §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Sárkányban, 1898. évi Február hó 11-ik napján.

CSIKI ZSIGMOND,
kir. bvégrehajtó.

152,1 - 1

Dela TIPOGRAFIA „AURORA”, A. TODORAN

din Gherla — Szamosujvár,

se pot procura următoarele cărți:

7—10

Predice pentru Dumineci tom. I. de Justin Popfiu 2.20	lőge. II. Humor și satiră. O broșură forte petrecătoare —.40	N-rii 76 și 77. Naratiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco —.20	Ultimul sicastru. Tradițiune de G. Simu —.06
Predice pentru Dumin. de peste an, compuse și elucrate după Catechismul Deharbe de Vas. Christe. Tom. I. dela Dumin. Vameșului și a farișeului până la Dumin. XI. după Rosalii —.80	Dialogul Țiganului cu S. Petru în pórta raiului Ar. Boca Velcher —.25	Nopti de iernă. Novele pentru popor de G. Simu. Prețul redus dela 1 fl. la —.60	Un cuvânt către frații rom. despre filoxera omenimii său vînarsul de Aron Boca Velcherianul —.10
— Tomul II. dela Dumin. XI. după Rosale până la Dumin. Vameșului —.80	De când se numesc femeia pornu-biță? Poveste de Laur. Ciorbea —.10	Nu mă uita. Colecțiune de versuri funebreale, urmate de iertăciuni, epitafiă ș. a. —.25	Versuri de dor adunate din poezii români de A. —.25
Predice pe toate Duminecile de peste an de Dr. Em. Elefterescu 1.50	Două turturele de aur. Poveste de Laur. Ciorbea —.10	Opera unui om de bine. Novela origin. — continuarea novejii „Idealul perdut“ — de Paulina C. Z. Rovinar —.10	Pacală și Tândală. Poveste de G. Cătană —.10
Cuvântări funebrele și iertăciuni. Din autorii renumiți, prelucrate de Tit. Budu vicariu 1.—	Din trecutul Silvaniei. Legendă de Vict. Rus. Prețul redus dela 60 cr. la —.30	Opșaguri. Cât cioplite cât pilite și la lume împărțite de Ioan Pop Reteganul —.40	Tipical preoțesc din cărțile rituale, prelucrat de Tit Budu vicariu —.55
Cuvântări bisericesti la toate sărbătorile de peste an de I. Papiu. Un volum de peste 24 côle 1.50	Dile negre Versuri de Petrea dela Clușiu — cu o prefață de G. Simu. Prețul redus dela 55 cr. la —.15	Poesii de Vasiliu Ranta-Bucicescu. Un volum de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Preț. red. (dela 1.20) la —.50	Toma a Kempis despre imit. lui Christos, tradus de pe originalul latin de Gavril Pop canonic 1.15
Cuvântări funebre și iertăciuni pentru diferite casuri de mörte, întocmite de I. Papiu. Un volum de peste 24 côle 1.50	El trebu să se însore. Novela de Maria Schwarz, tradusă de N. F. Negruțiu —.15	Povestea Pasenii său credința deșertă populară. De Ar. Boca Velcherianul —.08	Instrucțiune pentru a învăța fără instructor desemnul de croit vestminte femeesci, de Rosalia N. Pop prof. dipl. în lucrul de mână —.80
Catechese pentru pruncii școlari de Tit Bud vicariu. Prețul redus dela 60 crucerii la —.40	Economia pentru școlele populare de T. Roșu. Ed. II. Prețul redus dela 30 cr. la —.10	Părintele Niculae. Schițe din viața preoților de G. Simu —.30	Ortografia română în actuala sa stare de desvoltare de V. Dumbrava profesor gimn. —.40
Doftorul fără arginți său cartea sănătății de Ar. Boca Velcherianul —.10	Felicitări în poesii și prosă la anul nou, ziua născerei și ziua numelui către tată, mamă, moși, unchi, mătușe, nănași, tutori, preoți, învățători și binefăcători, precum și alocuțiuni și vorbiri cu diferite ocațiuni școlastice de George Simu —.20	Pietatea poporului român său cântări evlavioșe pentru cei-ce merg la mănăstire, la locuri sante și în procesiuni. Comp. de doi preoți g. c. Mușeșen din diec. g. c. a Oradei-Mare —.10	Stăna de vale cu o privire scurtă la regiunea munților Bihoreni de Ioan Buteanu —.25
Domneșcescă liturgie a celui dintru sănți părintelui nostru Ioan Christostom de Ioan Boroș —.25	Grănia lui Novac. —.10	Preținul sătenuiului român. Sfături în formă de dialog pentru elevi și adulți, compus de I. P. Reteganul —.30	Gramatica limbii române. Lucrată pe base sintactice de I. Buteanu 1.25
Manual catehetic pentru primii ani școl. de Basiliu Rațiu. Prețul redus dela 60 cr. la —.40	Horia lui Pinteș Vitezul —.06	Proba de foc. Comedie într'un act de A. Kotzebue, localisată de Irina Sonea-Bogdan —.15	Povestiri alese de Petra Petrescu —.80
Rugăciunea D-ului, Tatăl nostru explicată pe scurt de I. Boroș —.10	Ifigenia în Tauria. Tragedia în 5 acte. După Euripide tradusă în versuri de Petru Dulf —.30	Prin mörte la victoriă. Comedie într'un act de A. Kotzebue, localisată de Irina Sonea-Bogdan —.10	Orar general pentru școla română cu 6 clase și cu un sigur învățător de Georgiu Magyar învățător —.40
Albina și leneșul de Aron Boca. Velcherianul —.10	Idealul perdut. Novela originală de Paulina C. Z. Rovinar —.10	Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educ. după Ernest Legouvé —.06	
Bocete adevă cântări la mörți, adunate de I. Pop Reteganul —.40	Influența mândriei Novela de P. C. Z. Rovinar —.15	Povestile Bănatului. De George Cătană învățător. Tom. I. 25 cr. Tom. II. 25 cr., Tom. III. 25 cr. — Töte 3 la oaltă —.65	
Buchetul. Culegere de cântece culese de I. P. Reteganul broșat —.25	Leonat cel tinër. Istoria în versuri de Ioan Pop Reteganul (cu o ilustrațiune), o broșură cu conținut forte glumeț. Ca în töte scrierile D-lui Ioan Pop Reteganul așa și în această ob-ervă omul o adencă pătrundere în moravurile, obiceiurile și simțămintele țeranului român —.10	Reguli și sfături bune pentru pruncii școlari de Ar. Boca Velcherianul —.10	
Barb Cobzarul. Novela orig. de Emilia Lung —.10	Lira Bihorului. Balade populare de Antoniu Popp —.20	Renascerea limbii române în vorbire și scriere de Dr. Gr. Silași II. III. Prețul fie-căreia fasc. 40 cr. Ambele —.70	
Bunica și nepoțelu. Schiță din Sfera educațiunei. După Ernest Legouvé de G. Simu —.06	Lira Stounului său cântarea sărbătorilor. — Poesii religioșo-morale, lucrate după s. Scriptură de A. Boca Velcherianul. Cu o precuvântare de G. Simu —.25	Sfături de aur său calea către fericire de Aron Boca Velcherianul —.25	
Cântul în școla populară. De Iuliu Pop învățător Năsăud. Praxă. Teoria. Cânturi —.30	Monolozre de Antoniu Popp: Nr. 1. Pe neașteptate —.04	Staroste. adevă Datinii dela nunțile Românilor Ardenii. Adunate de I. P. Reteganul —.15	
Cartea ilustrată pentru copii și copile. Cu 18 ilustrațiuni, de George Simu. — Acastă broșură conține istoriøre și poesii morale spre excitarea gustului de cetit la copii. — E acomodată această carte și ca premii pentru școlari —.25	Nr. 2. Pentru-ce am rămas fiacău bėtrân —.08	Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Români. De V. Gr. Borgovan —.10	
Cântăreța. Novela de Dem. Dan —.15	Nr. 3. La anul nou. —.04	Să anșim! Toaste pentru tot felul de pers. și ocas. de Tit V. Gheaja —.20	
Chinuturi de cari strigă feciorii în joc de P. Reteganul —.40	Nr. 4. Ce nicei prin minte nu mi-a trecut —.04	Țiganul la mănăstire. Poveste în versuri de Ar. Boca Velcherianul —.08	
125 Chinuturi de cari strigă feciorii în joc de I. P. Reteganul —.12	Nr. 5. O pățania —.03	Țiganul în Rain. Poveste în versuri de Ar. Boca Velcherianul —.08	
Codrean, Craiul codrului de G. Simu —.06	Merinde dela școlă său învățători pentru popor, cu ese din diarul unui școlar de Dr. Georgiu Popa —.60	Trandafir și violele Poesii populare de Ioan Pop Reteganul. Edițiunea a II. Amplificată —.60	
Cu vėrful penei. Scrieri satirico-humoristice de Anton Popp. I. Mono-	Miseriile sociale. Novela de P. C. Z. Rovinar —.15	Țiganul și Magnatul său vraja și farmecele populare de A. B. V. —.10	

Tot de-aici se pot procura și tot soiul de cărți și recuisite de școlă, precum și alte cărți apărute ori și unde. Töte cărțile de mai sus se pot procura și direct dela „TIPOGRAFIA A. MUREȘIANU” din Brașov.